

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkin

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 911 61 458
sfinpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Helge Krog

Saksbehandler Trond Stensby

Vår ref. 2021/8163-2 432.4

Deres ref.

Dato 29.07.2021

Delegert sak. Hemmeldalen NR - rypetaksering i Hemmeldalen naturreservat - gnr. 8 bnr. 6 - Stor-Elvdal

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 får Helge Krog dispensasjon fra verneforskriften for Hemmeldalen naturreservat § 3 pkt. 7 for taksering av rype.

Tiltaket er ikke i strid med verneformålet, og vil ikke ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene i naturreservatet.

Det settes følgende vilkår for tillatelsen:

- Takseringen skal utføres innenfor grensene av eiendommen gnr. 8 bnr. 46 i Stor-Elvdal kommune.
- All ferdsel skal skje hensynsfullt og varsomt for å unngå skade på naturmiljøet. Unødig forstyrrelse av dyrelivet må unngås. Dersom det er villrein i takseringsområdet skal aktiviteten avvente til reinen har trekt ut av området.
- Hundeeiere som deltar i takseringen må dokumentere at hunder som blir brukt i takseringen har sauerenhetsbevis.
- Tillatelsen gjelder i tidsrommet 1. – 20. august i perioden 2021 - 2024. Det skal legges vekt på å gjennomføre takseringene innenfor en så kort tidsperiode som mulig.
- Etter hvert år skal forvaltningsmyndigheten ha tilsendt en kortfattet rapport med resultatene fra takseringen. (På e-post til sfinpost@statsforvalteren.no , merk med «arkivsak 21/8163».

Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder i forhold til verneforskriften for Rondane nasjonalpark, og ikke i forhold til motorferdselloven med tilhørende forskrifter. Kommunen har ansvar for behandling etter motorferdselloven. Tiltakshaver har selv ansvar for innhenting av samtykke fra berørte grunneiere.

Nasjonalpark
Naturreservat

Dovre, Rondane
Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyre, Myldingi, Veslehjerkinn

Landskapsvernområde Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkin

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken

- Søknad fra Helge Krog, datert 23.07.21.
- Kart fra Helge Krog, 29.07.21.

Saksopplysninger

Helge Krog søker i brev dateret 23.07.21 om:

«Som det fremgår av vedlagte skriv, har Stor - Elvdal kommune med hjemmel i lov om hundehold paragraf 9 e) gitt dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene for gjennomføring av rypetaksering på min eiendom (gnr 8 bnr 45) Vestre Søkkundsjøen i tidsrommet 1 - 10 august i år. I følge kommunens vedtak må det innhentes tillatelse fra Statsforvalteren i Innlandet om takseringen skal foregå i Hemmeldalen naturreservat.

Jeg søker herved om en slik tillatelse. Etter min forståelse er takseringen innenfor rammen av bestemmelsene for naturreservatet og i tråd med etablert praksis. Jeg viser til at det årlig gjennomføres rypetaksering i en rekke norske verneområder, herunder Dovre Nasjonalpark.

Samtlige av de vilkår kommunen for øvrig opplyfter for takseringen, er/vil bli oppfylt.

Takseringen er viktig for å ta stilling til det maksimalt tillatte uttak av ryper i forbindelse med høstens jakt. Takseringen er planlagt gjennomført i begynnelsen av neste måned og jeg håper derfor på en rask behandling av min søknad.»

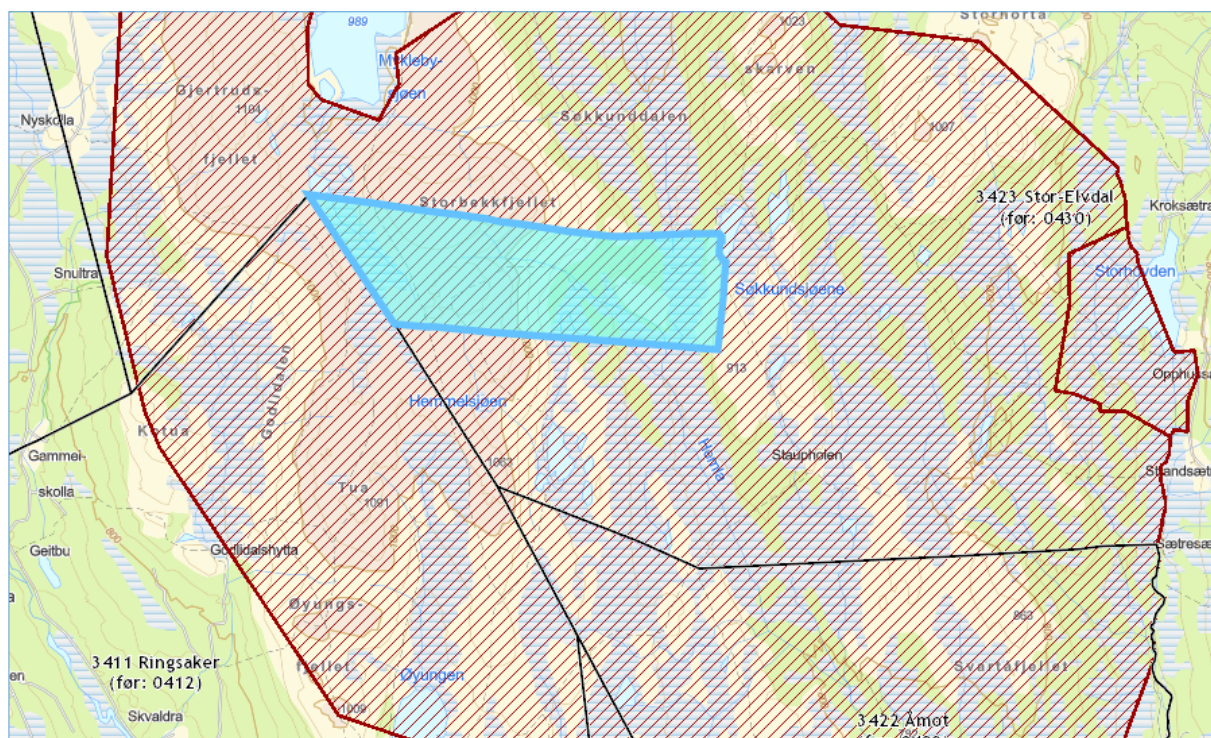
Søker har opplyst på telefon, 29.07.21, at det er planlagt årlige takseringer av rype.

Eiendommen gnr. 8 bnr. 46 i Stor-Elvdal kommune er vist i figur 1.

Stor-Elvdal kommune har i brev datert 03.07.21 fattet slik administrativt vedtak (sak 2021/138):

«Med hjemmel i Lov om hundehold § 9 e) gis Helge Krog dispensasjon til bruk av hund for taksering av hønsefugl innen omsøkte arealer i perioden 01.aug - 10.aug i år. Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

- Ansvarlig er Helge Krog.
- Dispensasjonen skal medbringes under takseringen.
- Personell som deltar i takseringen skal ved kontroll kunne dokumentere at de deltar i takseringen.
- Hundeførere må fremlegge sauerenhetsbevis for de hunder som skal brukes under takseringsarbeidet.
- Dersom takseringen skal foregå innenfor Hemmeldalen naturreservat må det søkes om tillatelse fra Statsforvalteren i Innlandet.
- Grunneiers og eventuelle bruksretthaveres tillatelse må innhentes, jf. Lov om hundehold § 8.
- Mislighold av dispensasjonen kan medføre at denne blir inndratt.»

Figur 1. Eiendommen gnr. 8 bnr. 46 i Hemmeldalen naturreservat, Stor-Elvdal kommune.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

I brev av 6. juni 2013 fra Miljøverndepartementet ble forvaltningsmyndigheten for Hemmeldalen naturreservat også delegert til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespann.

Verneformål – forskrift

§ 2 Verneformål

Formålet med fredningen er å ta vare på:

- et stort og tilnærmet urørt naturområde og dets landskapsformer,
- biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser,
- sentrale leveområder for villrein,
- våtmarksområder med et rikt fugleliv,
- et myrlandskap med stor variasjon i myrtyper.

§ 3 Verneregler

7. Hunder må ikke slippes løs i tiden 1. mars – 20. august.

Forvaltningsplan

s. 28

I regi av Høgskolen i Hedmark og i samarbeid med blant annet NJFF-Hedmark er det i en årrekke gjennomført rypetakseringer i mange fjellområder i Hedmark. Dette rypetakseringsprosjektet har som formål å overvåke bestandsutviklingen av rype og skogsfugl. Feltarbeidet foregår over en relativt kort periode i august med godt dresserte fuglehunder og etter på forhånd fastsatte takseringslinjer. Deler av Hemmeldalen naturreservat er berørt av disse langsiktige undersøkelsene. Tillatelse til bruk av løs hund for å videreføre dette overvåkingsopplegget kan påregnes gitt.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Saken må i tillegg til vurdering etter verneforskrift og forvaltningsplan også vurderes etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jamfør naturmangfoldloven § 7.

Presedens

Miljødirektoratet, 02.03.15

Presedensvurderingen bør være så konkret som mulig. Presedensfaren skal være reell og ikke hypotetisk. En konkret presedensvurdering vil bidra til likebehandling og ivareta hensynet til rimelighet. Dette vil øke forståelsen for verneforvaltningen.

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden.

Vurdering

Verneforskriften har regler om båndtvang i perioden 1. mars – 20. august. Taksering av rypeterreng innenfor naturreservatet krever derfor dispensasjon fra verneforskriften, jf. naturmangfoldloven § 48. For å kunne gi dispensasjon må tiltaket ikke være i strid med verneformålet, og ikke ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene. Begge vilkår må være oppfylt.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og

Sølnkletten. NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (naturmangfoldloven § 8).

I figur 2 er det vist kartutsnitt fra NINA-rapport 1013. (2015) Figuren viser at området i Hemmeldalen er kalvingsområde og barmarksbeite for villrein. Tilsvarende er vist i NINA-rapport 339 (2008)

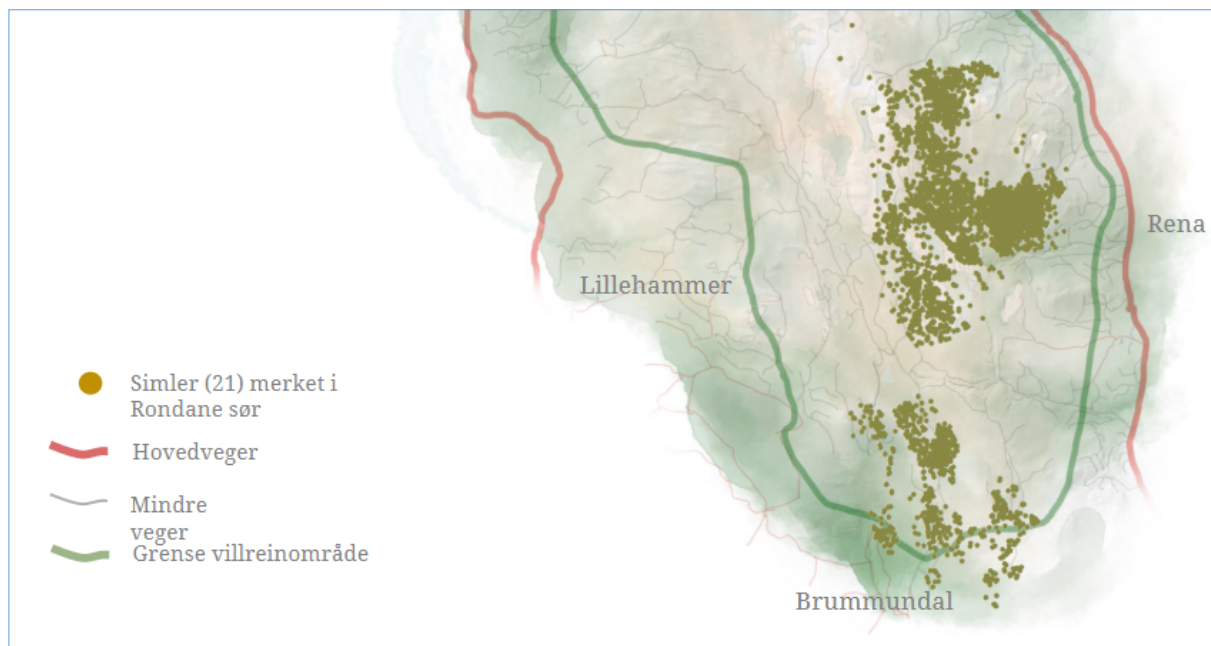

Figur 2. Kartutsnitt fra NINA-rapport 1013. Kalvingsområde og og helårsbeite for villrein.

I NINA-rapport 1013 står det videre:

«Årlig har en registrert flokker som har vært på trekk sørover til kalvings- og skogsområdene i den sørligste delen av Rondane. Feltregistreringene har vist at det i løpet av prosjektperioden trolig har vært snakk om ca. 300 dyr som har brukt dette området. En må ta høyde for at dette anslaget er usikkert og at de årlige registreringene har variert mellom 2–300 og 500 dyr.»

Det er videre erfart at villreinen opptrer spredt i bruken av habitatene myr og skog. (Se også figur 3)

Figur 3. Kartutsnitt. Plott fra GPS-merka simler i sommerhalvåret (fra villrein.no)

NINA-rapport 1013 har ikke dokumenterte opplysninger om ferdsel i området. Det antas likevel at det er en viss ferdsel med utgangspunkt i de tunge utbyggingsområdene i den sørligste delen av villreinområdet. Denne ferdselen antas videre å være mindre kanalisert enn i områdene lenger nord.

Usikkerheten rundt omfanget av ferdselen i det aktuelle takseringsområdet gir grunn til å være føre-var for nye tiltak. (naturmangfoldloven § 9). På den annen side er det et begrenset antall dyr i området, og erfaringsmessig spredt utover et større område enn takseringsfeltet. Takseringen skjer i en begrenset periode, etter et fastsatt nett med takseringslinjer, og gir ikke et varig ferdselstrykk gjennom beitesesongen. I den grad villrein påtreffes under gjennomføring av taksten, bør en vente med videre gjennomføring til dyra trekt unna.

Takseringen skjer ellers i en periode da kalvene har nådd en størrelse som gjør at de greit vil følge simlene. Tidspunktet for takseringen er lagt til slutten av perioden for båndtvang, da rypekyllinger og annet dyreliv tåler forstyrrelser i større grad enn tidligere på året.

Som et forebyggende tiltak mot at hunder som deltar i takseringen skal jage rein eller beitedyr, blir det stilt krav om sauerenhetsbevis.

Slik vurdert ventes rypetakseringen ikke å ha vesentlig påvirkning på økologien i Hemmeldalen naturreservat. (jf. naturmangfoldloven § 10)

Takseringen har også en positiv side, da den bidrar til å øke kunnskapen om viltbestanden og naturforholda i naturreservatet. Dette må dokumenteres i en rapport fra rypetakseringen.

Mange rettighetshavere har etablert rutiner for årlige takseringer av sin rypeterreng, og saken vil derfor ha en viss presedensvirkning for lignende saker.

Konklusjon

Rypetakseringen er omtalt som et eget tiltak i forvaltningsplanen for Hemmeldalen naturreservat, og nasjonalparkforvalteren legger defor til grunn at tiltaket ikke er i strid med verneformålet. Takseringen er videre vurdert å ikke ha nevneverdige påvirkning på verneverdiene i Hemmeldalen naturreservat. Tiltaket er positivt for å bedre kunnskapen om viltet og naturforholdene i naturreservatet.

Nasjonalparkforvalteren vil innstille på at det blir gitt dispensasjon.

Med hilsen

Trond Stensby
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Villreinnemnda for Rondane og Sørnkletten	c/o Fylkesmannen i Oppland, boks 987	2604	LILLEHAMMER
Runa Skyrud - SNO			
Eirin Berge			
Stor-Elvdal kommune	Postboks 85	2481	KOPPANG
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER